

MATEŘSKÁ ŠKOLA MICHÁKOVICE

Sládečková 80, Ostrava,

IČO 71 00 52 93

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

OBJEVUJEME SVĚT

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1. Údaje o škole

Příspěvková organizace

Mateřská škola Ostrava Michálkovice

Sládečkova 80, 71500

e-mail: mssladeckova@tiscali.cz

web: www.msmichalkovice.cz

1.2. Název školního vzdělávacího programu

„**Objevujeme svět**“

Školní vzdělávací program byl pracován podle RVP PV

ŠVP vypracovala ředitelka školy s učitelkami mateřské školy a projednala na pedagogické radě 31.9.2023

1.3. Zřizovatel

Statutární město Ostrava, Úřad městského obvodu Ostrava - Michálkovice

Československé Armády 325/ 106

71500 Ostrava Michálkovice

1.4. Platnost dokumentu

Platnost od: 1.9.2023

Verze ŠVP: 1

Ředitelka školy

razítko a podpis

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Budova mateřské školy se nachází v centru obce Michálkovice, a to v klidném prostředí rodinných domků a parku. Její součástí je rozlehlá zahrada osázená zelení, vybavená průlezkami, houpačkami, kolotočem, pískovišti, a zahradním domkem a zastřešenou besídkou. V loňském roce jsme začali odstraňovat stávající keře a stromy, které už nevyhovovaly. V letošním roce chceme doplnit nové herní prvky a vysázet zeleň novou.

Mateřská škola stojí od roku 1968, poté byla na začátku roku 2000 rekonstruována. V budově se nacházejí dvě patra. V prvním patře se nacházejí dvě třídy Broučku a Kořat a každá má samostatný vstup a svou šatnu.

V druhém patře najdeme jednu třídu Lvícat s vlastním vchodem a s přílehlou šatnou. Dále nevyužitou třídu přestavěnou na tělocvičnu a hernu pro děti s multimediální dotykovou obrazovkou. V letošním roce se přemístí uje do druhého patra i ředitelna.

V přízemí se nachází výdejna stravy a sklady hraček, a infrasauna.

Celková kapacita školy je 72 dětí. MŠ nemá školní kuchyň, ale pouze výdejnu stravy. Strava se dováží ze ZŠ U Kříže v Ostravě Michálkovicích.

2.1. DLOUHODOBÝ PLÁN ŠKOLY

Mezi dlouhodobými cíli školy je obnovovat nevyhovující nábytek, který jsme pozvolna začali předělávat v roce 2021. Dále z revitalizovat školní zahradu novými zahradními prvky a novou mladou zelení. Svépomocí vybudovat hmatový chodník.

Nadále prohlubovat kvalifikaci a dovednosti pedagogů pomocí kurzů. Zlepšovat vztahy mezi rodiči a pracovníky školy. Aktivity pro rodiče a děti v MŠ – akce pořádané školou či třídami.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Věcné (materiální) podmínky

- Prostředí má pracovní i herní koutky, kde si děti mohou vybírat a volit činnosti.
- Nábytek i ostatní vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům.
- Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně brát.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku.
- Děti se svými výtvary se podílejí na výzdobě prostředí.

- Prostředí je vkusné, esteticky podnětné, inspirující pro hry, prožitky, společné setkávání a tvoření.
- Na budovu mš navazuje rozlehlá budova, která umožňuje dětem rozmanité pohybové aktivity.
- Zahrada má stinné i slunná místa, pískoviště, travnaté plochy pro hru, průlezky či herní sestavy.
- Dostatečně velké šatny, a hygienické zařízení, nově vybudovaná místa na odkládání matrací a ložního prádla.
- Vybavení hračkami, výtvarným a pracovním materiálem, učebními pomůckami bude průběžně obměňováno a doplňováno dle finančních možností školy.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2. Životaspráva

- Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava dovážená ze školní jídelny ZŠ U kříže.
- Děti mají k dispozici ve třídě i na školní zahradě v teplých měsících dostatek tekutin. Samy si vybírají a nalévají vodu či čaj (nebo jinou alternativu) do svých hrnečků.
- Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány intervaly. Strava je podávána 3x denně, doplněna o čerstvé ovoce a syrovou zeleninu.
- Je zajištěn denní rytmus a řád.
- Pobyť venku respektuje doporučenou délku, k přihlídnutí k ročnímu období i počasí i ovzduší.
- Je respektována individuální potřeba aktivit, odpočinku i spánku (zklidnění na lehátku). Děti které nespí a je to v možnostech učitele, je nabídnuta klidová činnost či předškolní příprava.
- Vedení ke správným hygienickým návykům, sebeobsluhy a stolování. Jídlo ochutnáváme a jíme celým příborem, s přihlídnutím věku dětí.

3.3. Psychosociální podmínky

- Možnost postupné adaptace novým dětem na režim školy.
- Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem, pedagog navozuje klid a pohodu. Rovnocenné postavení všech dětí.
- Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava. Pravidelné střídání aktivit a odpočinku.
- Respektování potřeb dětí.
- Pravidla soužití jsou nastavena třídními pravidly.
- Pedagogický styl je podporující se vstřícnou a naslouchající komunikací.
- Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany).

3.4. Organizace chodu

- Denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.
- Vytváření tvůrčí a pohodové atmosféry při volných hrách i řízených činností.
- Nejsou překračovány stanovené počty na třídách, spojování tříd je maximálně omezeno.
- Dodržování pravidel třídy, školy, a tedy i skupinového soužití.
- Provoz mateřské školy je od 6.00 – 16.00 hodin
- Učitelky nastupují dle harmonogramu vypracovaným ředitelkou školy, tak aby bylo využito pracovní doby co nejefektivněji.
- Jejich služby se prolínají od 9.00 – 12.30 hodin. V případě akcí, které vyžadují vyšší dozor, přicházejí učitelky automaticky dříve

3.5. Uspořádání dne

- 6.00** Otevření mateřské školy – příchod dětí.
- 6.00 – 7.00** Děti se scházejí ve třídě Kořata, zde probíhají spontánní činnosti.
- 7.30** Rozdělení dětí na třídy Broučci, Kořata, Lvíčata
- 7.30 – 8.45** Volné hry a aktivity dětí, individuální práce, komunitní kruh, zdravotní, průpravné cvičení a pohybové hry, řízené činnosti.
- 8.45 – 9.00** Úklid, kontrola úklidu, hygiena, příprava na svačinu.
- 9.00 – 9.20** Svačina dětí – prostírání svého místa, chystání pití, závěrečný úklid.
- 9.30 – 10.00** Řízené aktivity – nabídka různorodých jazykových, hudebních, pracovních, výtvarných, dramatických, experimentálních či jiných činností v různých podmínkách. Prostor pro individuální projevy dětí, hodnocení.
- 10.00 – 11.30** Hygiena, samostatné oblékání s dopomocí, pobyt venku. Délka pobytu je vždy přizpůsobena stavu ovzduší a povětrnostním podmínkám.
- 11.30 – 11.45** Hygiena, převlékání, úklid věcí, příprava na oběd, dle harmonogramu tříd.
- 11.30 – 12.15** Oběd, podpora samostatnosti při stolování
- 12.15 – 14.00** Hygiena, odpočinek dle individuálních potřeb dětí, relaxace, klidové aktivity, předškolní příprava.

14.00 – 14.20 Hygiena, příprava svačiny – prostírání svého místa, chystání pití, závěrečný úklid.

14.20 – 14.30 Odpolední činnosti, volné hry dětí, dokončování činností z ranního programu, individuální práce, hry na zahradě. Přejít na třídy dle pracovní doby učitelek.

15.0 – 16.00 Děti přecházejí do třídy Kořat, kde se věnují volné hře až do odchodu domů.

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Stanovuje se v rozsahu 4 hodin denně od 8.00 – 12.00 hodin. Časový program je pouze orientační. Záleží na učitelce, jak dovede pružně reagovat na mimořádné situace, počasí i náladu dětí. Může tedy denní program přizpůsobit okolnostem.

3.6. Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.
- Jasná pravidla a kompetence všech zaměstnanců mateřské školy jsou vymezena organizačním řádem, směrnicemi a pracovními náplněmi.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče. Názory a připomínky všech zaměstnanců jsou přijímány a respektovány. Dobré jméno školy je záležitostí všech zaměstnanců školy.
- Tvorba ŠVP TVP a ročního plánu je prací ředitelky a celého pedagogického sboru.
- Mateřská škola spolupracuje úzce se zřizovatelem MŠ a s ostatními orgány státní správy, složkami IZS, knihovnou, Základní školou U Kříže, ZUŠ E. Runda, klubem dětí a mládeže.
- Ředitelka vychází z analýzy a využívá zpětné vazby. Plánování pedagogické práce, akcí i dalších aktivit s ostatními pedagogickými pracovníky. Je dbáno na spravedlivé ohodnocení zaměstnanců. Ředitelka podporuje a motivuje zaměstnance k jejich práci.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak vevnitř, tak i navenek.

3.7. Personální zajištění

- V MŠ pracuje 6 učitelek včetně ředitelky plně kvalifikovaných, 1 asistentka pedagoga, 2 provozní pracovnice, 1 pracovnice výdejny stravy.
- Všechny učitelky mají zájem o svůj odborný růst a dle možností a nabídky se zúčastňují vzdělávacích akcí. Mají plnou podporu ředitelky školy.
- Rozvržení přímé vzdělávací práce je stanoveno tak, aby umožňovalo společné působení obou učitelek při některých činnostech ve třídě, při pobytu venku a při stolování.
- Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel, a chovají se profesionálně.
- Hospitační činnost je prováděná dle plánu.
- Práce provozních pracovnic je sledována a kontrolována průběžně a neformálně.

- Specializované služby, které pedagogický pracovník není schopen zajistit, jsou zajišťovány ve spolupráci s odborníky – ppp, spc, logopedie, aj.

Seznam zaměstnanců

Ředitelka školy Eva Ondrušková

Zástupkyně ředitelky Bc. Barbora Janírková

Učitelky

Radmila Mozdřeňová

Lenka Neradilová

Leona Nyklíčková

Táňa Tomanová

Provozní pracovnice

Martina Konečná

Pavčina Zahrajová

Pracovnice výdejny stravy

Marcela Bártová

Školní asistent

Karin Křížková

3.8. Spolupráce s rodiči a ostatními organizacemi

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost.
- Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin a zachovávají diskrétnost.
- Pedagogové pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích dítěte, pro řešení větších záležitostí využívají rodiče konzultační hodiny.
- Rodiče mají možnost podílet se na děti v mateřské škole a účastnit se různých akcí pořádané mateřskou školou. Mají svobodný přístup do tříd, jsou v denním osobním kontaktu s učitelkami.
- Informace všeho druhu jsou na nástěnkách v šatnách.
- Mateřská škola spolupracuje se složkami IZS, knihovnou, Základní školou U Kříže, ZUŠ E. Runda, klubem dětí a mládeže, obecním úřadem, s Dolem Michal, s klubem důchodců v Michálkovicích,
- Akce mateřské školy: Mámo táto pojď si hrát, podzimní tvoření, uspávání broučků, vánoční tvoření, Čertovský den, Andělské zvonění, Maškarní bál, Velikonoční – jarní tvoření, besídka pro rodiče, pasování předškoláků, divadelní představení v mateřské škole, školka v přírodě s rodičem, plavecký a lyžařský kurz.

3.9. Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Mateřská škola dětem se speciálními potřebami poskytuje podpůrná opatření 1 st. – poté vyhodnocuje a upravuje dle daného dítěte, nebo předává dítě do péče ppp.
- Pro děti s podpůrnými opatření 2 – 5 stupně sjednává s rodičem asistenta pedagoga.
- Škola spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby s odborníky mimo oblast školství.

3.10. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- Mateřská škola věnuje zvýšenou pozornost, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy.
- Přizpůsobit didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.
- Pro děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

3.11. Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných

- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními.
- Učitel nabízí aktivity podle zájmu a mimořádných schopností či mimořádného nadání dítěte.

3.12. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledku vzdělávání

- Mateřská škola hodnotí systematicky, komplexně a pravidelně, podle připraveného plánu
- V mateřské škole se sleduje
  - Práci učitelů (sebereflexe)
  - Posuzování výsledku vzdělávání – pedagogická diagnostika dětí (3 fázově)
  - Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (integrované bloky)

3.12.1. Oblasti autoevaluace

Evaluace a hodnocení v rámci mateřské školy je součástí vzdělávacího procesu. Všechny realizované činnosti hodnotíme, zda jsou v souladu s RVP, ŠVP a TVP, zejména z pohledu přínosu pro dítě.

3.12.2. Vnitřní evaluace

- probíhá na úrovni školy a třídy.
- provádí je ředitelka školy, zástupkyně ředitelky pro MŠ, pedagogický sbor i jednotlivý pedagog.
- smyslem evaluačních činností je snaha o zvyšování kvality naší práce, odstraňování nežádoucích návyků a neefektivního způsobu práce. Techniky k získávání informací

(zpětné vazby) jsou rozhovory, diskuze, dotazníky, porady, hospitace. Evaluační činnost školy probíhá na úrovni školy, třídy a sledování i hodnocení výsledků vzdělávání dětí.

3.12.3. Úroveň školy

- provádí ředitelka školy a zástupkyně ředitelky.
- Sledují a vyhodnocují průběžně a opakovaně podmínky materiální, organizační, pedagogické, psychosociální, hygienické. Podmínky týkající se pedagogického stylu, forem, metod práce, dodržování stanovených zásad.
- Ředitelka a zástupkyně ředitelky provádějí hospitace a vyhodnocují výchovně vzdělávací práci pedagogických pracovníků.

- Hodnocení školního roku je vyhodnocováno všemi pedagogy na závěr školního roku, s jakou úspěšností se daří naplňovat cíle školního vzdělávacího programu. Vlastní hodnocení školy je prováděno celým kolektivem na základě dotazníků, rozhovorů, analýzy apod. Provádí se vždy jednou ročně a je použito jako podklad pro výroční zprávu.

Zaměřuje se na:

- naplňování cílů programu
- hodnocení vzdělávacího obsahu a jeho realizaci
- hodnocení dosažených výsledků
- hodnocení podmínek školy
- práci pedagogů, vzdělávání apod.

3.12.4. Úroveň třídy

- každý pedagog si v rámci tvorby vlastního třídního vzdělávacího programu vytváří svůj systém evaluace.
- Zjišťuje, zda se mu daří naplňovat výstupy, které si definoval a jaký přínos očekává. Hodnocení se realizuje po ukončení tematického celku.
- Evaluace probíhá pomocí obecných rámcových cílů. Pedagog si průběžně v procesu výchovy a vzdělávání klade otázky: co se dítě naučí, s jakou hodnotou se setkává, zda má prostor pro samostatnost, a operativně koriguje své působení vzhledem k cíli, jehož chce dosáhnout.
- Zápis denní evaluace si poznačí do třídní knihy podle aktuální potřeby, do třídního plánu, příp. do osobního pedagogického deníku.
- Cenná je evaluace kolegyně s cílem jednotného působení ve třídě.
- Součástí je sebereflexe pedagoga – rozmýšlí své kroky, sleduje výsledky a porovnává s obecnými požadavky.

3.12.5. Hodnocení tematického celku

- se provádí po jeho ukončení.
- Pedagogové zakládají hodnotící listy do třídních plánů. Vyhodnocují, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn, jaké další cíle byly sledovány a na které se nadále

budou zaměřovat. Flexibilně mohou tematické celky upravovat, obměňovat, doplňovat o nové náměty.

3.12.6. Hodnocení vzdělávacích výsledků

- děti-pedagog sleduje a zaznamenává individuální pokroky dítěte a jeho osobní rozvoj.
- Každé dítě má založeno osobní hodnotící portfolio.
- Hodnotící listy si mohou pedagogové upravit podle svých potřeb. U všech dětí jsou zaznamenávány pokroky v jednotlivých oblastech vývoje, a to minimálně 2x ve školním roce.
- Pedagog zaznamenává postřehy, které u dítěte považuje za důležité (nadání, kompenzace, pokroky, specifické záliby apod.) a na základě těchto postřehů volí vhodné vzdělávací strategie, optimální cestu odpovídající jeho možnostem a potřebám.
- U dětí s odkladem školní docházky vypracovává individuální vzdělávací plán.
- Údaje o dětech získávané v průběhu výchovně vzdělávacího procesu slouží jako zpětná vazba. Tyto materiály se stávají východiskem pro další efektivnější práci s dětmi.
- Záznamy o dětech jsou důvěrné a přístupné pouze pedagogům a rodičům.

3.12.7. Vnější evaluace

- názory rodičů
- individuální rozhovory a konzultace rodičů s učiteli a zástupkyní ředitelky pro MŠ
- názory vedení zřizovatele
- výsledky z pedagogicko-psychologické poradny
- Česká školní inspekce
- výsledky různých kontrol a revizí (PO, BOZP, hygiena ...)

3.12.8. Techniky evaluace a hodnocení:

- pozorování, rozhovory, diskuse, analýzy plánů a příprav
- hospitace
- manuály, tabulky, dotazníky, anketní listky
- hodnotící zprávy
- pedagogické a provozní rady

3.12.9. Pedagogické a provozní rady

- probíhají pravidelně nebo podle aktuální situace.
- obsahem porad je řešení otázek učitelek a učitelů nebo problémů řízení, organizace dne, vzdělávací práce a provozu školy
- vycházejí z plánování školy, z kontrolní činnosti a navrhují realizaci následných opatření
- všichni pracovníci mají možnost vyjádřit se k diskutovaným otázkám a podílet se na řešení a rozhodování
- zápisy z porad jsou archivovány

Výsledky hodnocení slouží jako podklad pro další zdokonalování práce mateřské školy. Navrhovaná opatření vedou k odstranění nedostatků.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Príspevková organizace MŠ Sládečkova 80, Ostrava Michálkovice má 3 třídy. Lvíčata, Kořata, Broučci. Na každé třídě se nachází 24 dětí. Všechny třídy jsou heterogenní. Zpravidla jsou přijímány děti od 3 do 7 let. Nemáme speciální zaměření tříd, všechny třídy pracují podle RVP PV. Název školního vzdělávacího programu je „Objevujeme svět“

Kritéria přijetí dítěte

Do třídy se přijímají děti zpravidla děti od 3 do 6 let. Nejdříve však děti od 2 let, při odkladu povinné školní docházky až do věku 7 let.

Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky – povinné předškolní vzdělávání.

O způsobu a podmínkách přijímacího řízení do MŠ jsou rodiče předem informováni na vývěskách školy, www stránkách školy, a na webových stránkách města Ostravy www.msostrava.cz.

Zápis je prováděn v měsíci květnu, datum bude upřesněno. 14 dní před skutečným zápisem proběhne na stránkách města Ostravy předzápas.

Nejpozději do 30 dnů od zápisu jsou rodiče vyrozuměni o přijetí či nepřijetí dítěte. Pokud není naplněna kapacita školy, jsou děti přijímány v průběhu celého roku.

Děti jsou zařazovány do tříd tak, aby obsazení bylo vyvážené. Třída Lvícat je v letošním roce zcela předškolní.

4.1. Charakteristika vzdělávání

Cíle naší mateřské školy směřují k tomu, aby děti po jejím absolvování byly osobnostmi, pokud možno jedinečné vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem, a co nejvíce samostatné, sebevědomé, sebejisté, s vlastním rozumem, schopné se dívat kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat, přístupné dalšímu rozvoji, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problému, které jim samotný život přináší.

4.2. Charakteristika jednotlivých tříd

Každá třída pracuje podle svého třídního vzdělávacího programu. Ten zpracovávají obě učitelky společně. Protože vychází z RVP, jsou cíle i kompetence podobné, rozdíly jsou ve věkovém složení třídy, kterému se program přizpůsobuje. Název ŠVP „Objevujeme svět“ je téma pro všechny děti stejné.

Třídy jsou uspořádány a vybaveny tak aby vyhovovaly určité věkové kategorii.

Broučci – třída pro nejmenší děti 2 – 4 roky –

Třída se zaměřuje v začátku roku především na adaptaci a maximálně rozvíjí spolupráci s rodiči. Děti se navzájem poznávají a snaží se zapamatovat jména kamarádů, navázat první kamarádké kontakty a zapamatovat si jména učitelů. Děti se učí základní pravidla chování v mateřské škole, které vytváří společně se svými učitelkami. Vytvářejí důležité návyky v hygieně a sebeobsluze. Ve třídě Broučků se zaměřují hlavně na hru, která je pro děti velice důležitá.

Kořata – třída pro prostřední děti 3 - 5 let

Většina dětí se již v mateřské škole orientuje, nebo přestupuje z lesních či alternativních školek. Paní učitelky rozšiřují znalosti a dovednosti získané v předchozí třídě. V kořatech prohlubujeme vztahy mezi dětmi, sociální dovednosti a další rozvoj kompetencí. Učitelky na třídě prodlužují soustředěnost, zlepšují sebeobsluhu. Pokud třída předškolních dětí je plná, umísťují se předškolní děti i zde. Učitelky dbají na přípravu do základní školy, a individuálně se jim věnují. Zaměřují se na soustředění se na práci a hru i učení, plánování a hodnocení činností, samostatné vyjadřování, smysl pro povinnost, rozvoj všech klíčových kompetencí.

Lvi – třída pro předškolní děti 5 - 7 let

Do třídy jsou zařazeny děti, kteří v příštím roce zahájí povinnou školní docházku. Zde učitelky dbají na přípravu pro dobrý vstup do základní školy a individuálně se jim věnují. Zaměřují se na soustředění se na práci a hru i učení, plánování a hodnocení činností, samostatné vyjadřování, smysl pro povinnost, rozvoj všech klíčových kompetencí.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLACÁHO PROGRAMU

5.1. Vzdělávací cíle a záměry

Pedagogové MŠ při své práci sledují tyto rámcové cíle:

- Rozvíjení celé osobnosti dítěte, jeho učení a poznání
- Osvojení základů hodnot, na nichž jsou založeny naše společnosti
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost

Tyto rámcové cíle jsou univerzální, přirozené všudypřítomné, to znamená, že pedagog působí na dítě ve všech třech cílových oblastech nejen při činnostech plánovaných, ale i v různých situacích a za jiných okolností.

Cílem pedagogů naší mš je:

- Aby se děti cítily šťastné a spokojené
- Aby se rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a byl podněcován jejich harmonický rozvoj
- Aby bylo posilováno jejich sebevědomí a důvěra ve vlastní schopnosti
- Aby měly možnost rozvíjet vzájemné vztahy a ve skupině se cítily bezpečně
- Aby získaly správné dovednosti a návyky pro další rozvoj, aby se jim dostalo speciální podpory a pomoci, pokud ji potřebují.

Formy a metody práce:

- Vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích, které se během dne vyskytnou

1. Formy

- Hra
rozvíjí všechny schopnosti dítěte, získává nové zkušenosti, rozvíjí představivost a fantazií. Hra přispívá k harmonickému formování dítěte. (tvořivé hry, námětové hry, dramatizující a konstruktivní, hry s pravidly ať už pohybové nebo didaktické).
- Řízená činnost – je to činnost kterou pro dítě vytvořil učitel, aby naplnil vzdělávací cíl
- Stravování – zde děti získávají důležité postoje, které budou potřebovat po zbytek života
- Odpočinek a hygiena – potřebné zklidnění těla
- Pobyt venku – volný pohyb na čerstvém vzduchu, pozorování prostředí kolem sebe
- Cvičení – motivovat dítě k pohybu, probudit aktivní přístup
- Rituály – akt který každý den používáme, pozitivní vlastnosti,
- Motivace – pro povzbuzování zájmu a navození situace

2. Metody

V procesu vzdělávání používáme různé metody

- Slovní – návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda předčítání, aj.
- Názorné – pozorování, předvádění, pokus, exkurze, vycházka, demonstrace obrazů, projekce, aj.
- praktické – praktické činnosti – experimentování, navození problémových situací, pracovní a výtvarné činnosti
- diskuzní – beseda, rozprava, výměna názoru,

3. Organizační formy

- individuální – odlišování individuality a věkových zvláštnosti dětí
- individualizovaná – děti nepracují na jednom úkolu, každý má svůj specifický úkol dle jeho možností
- skupinová – děti pracují na jednom společném úkolu
- frontální (hromadná) – děti mají společné zadání, učitel je řídí a usměrňuje
- samostatná práce – děti pracují samostatně
- kooperativní – rozvíjení vzájemné pomoci a tolerance, více dětí spolupracují

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Je tvořen dle konkrétních podmínek naší MŠ, dovedností p. učitelky na třídě, možností a umístění M3. Vzdělávání vychází a respektuje těchto 5 vzdělávacích oblastí.

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

6.1. Dítě a jeho tělo

V rámci této oblasti učitel usiluje o stimulaci a podporu růstu dítěte, jeho neurosvalový vývoj. Snaží se navodit u dítěte fyzickou pohodu, zlepšuje jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporuje rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností. Dítě je vedeno k sebeobslužným dovednostem a ke zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla (části těla, lidské orgány – jejich funkce, vývojová období života člověka)
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka),
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí, správné držení těla
- rozvoj a užívání všech smyslů (aktivity cíleně zaměřené na využívání smyslů: zrak, sluch, čich, chuť, hmat)
- rozvoj dechového svalstva, pohyb sladit s dechem, přidat zpěv
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti – otužování, péče o čistotu těla i ducha
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností – zvládnutí sebeobsluhy, hygienických zásad a návyků, zvládnout základní pracovní úkony (péče o pomůcky a hračky),
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v rozličném prostředí, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, ve vodě, v písku
- koordinovat lokomotické pohyby a další polohy těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví – co zdraví prospívá (správná životospráva, aktivní pohyb, psychická vyrovnanost a pohoda, bezpečné jednání, vědět, co škodí)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (čistota, pestrá strava aj.)

Vzdělávací nabídka učitele:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, překonávání překážek),
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě, základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

6.2. Dítě a jeho psychika (oblast psychická)

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

6.2.1 Podoblast: jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- pracovat na rozvoji řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvíjení komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- pojmenovávání některé bezprostředně vnímané osoby, zvířata, předměty, činnostisprávně vyslovovat,
- ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- osvojovat si významy slov, být aktivní při zjišťování významu slov, která dítě nezná
- pracovat na samostatném a smysluplném vyjádření myšlenky, nápadu, pocitů, formulovat je do vět

- samostatný slovní projev na určité téma
- tvorba otázek, formulace odpovědi
- komentování zážitků a aktivit
- vyřizování vzkazů a zpráv
- osvojit si pamětně krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, dramatizovat)
- vyprávět příhodu, příběh, obsah pohádky
- utvořit jednoduchý rým, pochopit verš
- vnímat humor, pochopit vtip
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a opozita
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku, sledovat děj, zopakovat jej)
- domluvit se slovy i gesty, využití improvizace
- sluchově rozlišovat začáteční slabiky a koncové, hlásky ve slovech na začátku i na konci
- rozlišovat symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky) a porozumět jim
- oční pohyb zleva doprava
- zvládnout poznávání některých písmen a číslic
- zajímat se o knížky, poslouchat čtení druhého, poslouchat hudbu, sledovat divadlo, film
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

6.2.2. Podoblast: Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle Tato podoblast se zaměřuje na:

- rozvíjení, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení,
- podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

- vytváření základů pro práci s informacemi Vzdělávací nabídka
- využívání všech smyslů, záměrné pozorování světa kolem sebe, všimnout si nového, pozorovat změny
- pozorovat přírodní, kulturní i technické objekty i jevy v okolí, zrealizovat rozhovor o výsledku pozorování • umět pojmenovat věci a dění kolem sebe
- soustředit na činnost, pracovat soustředěně a udržet pořádek
- pozorovat předměty kolem sebe, určovat a pojmenovávat jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristické znaky a funkce
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování)
- volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry využívající smysly, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, koncentrace pozornosti apod. přemýšlet,
- vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- námětové hry a činnosti, hry podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní)
- řešení problémů, hledání řešení
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, učit se je porovnávat, řadit, třídit, podle potřeby
- využívání a chápání číselné řady do 10, poznat více, méně, první, poslední
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- orientace v čase i ve vztahu k dennímu režimu
- pravidelná péče o zvládnutí pravolevé orientace, orientace v prostoru a čase
- činnosti k osvojování si pojmů: dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok

6.2.3. Podoblast: Sebepojetí, city, vůle Tato podoblast je pro vývoj osobnosti člověka zásadní a velice důležitá. Záleží na ní, jak bude na sebe dítě po celý život na sebe nahlížet a čeho dosáhne.

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pozitivních citů vůči vlastní osobě – sebevědomí, sebedůvěra, samostatnost a jistoty
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- uvědomovat si svou samostatnost, vytvářet a učit se zaujímat vlastní názory a postoje
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

- získávání schopností řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci • rozvoj schopnosti sebeovládání, vývoj disciplíny
- rozvoj vytváření citů u osobnosti člověka, jejich rozvoj a prožívání citů
- závislost rozvoje poznatků, schopností a dovedností, které umožňují pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- pracovat na rozvoji citové vazby, vytvářet a rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- osvojování schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- budování schopnosti přijímat pozitivní ocenění i neúspěch a vyrovnat se s ním,
- učit se hodnotit své osobní kroky – v sebehodnotícím procesu
- pravidelná práce na rozvoji schopností odloučit se od rodičů a blízkých a být aktivní i bez jejich opory

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra a činnosti zajišťující pocit spokojenosti a radosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti vhodné pro danou věkovou skupinu dětí vzhledem k jejich silám a schopnostem – důležitý je pocit úspěšnosti
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- rozvoj organizačních schopností ve skupině
- učit se vyjádřit souhlas i nesouhlas např. při hrách a činnostech, umět říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nepovolených či zakázaných činnostech
- vybrat si hru, která je dítěti blízká, rozhodovat o tom, co bude dělat
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- činnosti umožňující projevení citů (zvláště kladných), spojených se sebekontrolou a v sebeovládání (v rámci záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- aktivity zaměřené na pozorování a rozlišování lidských vlastností (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a hledání podobností
- dramatizace (předvádění a napodobování chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních (budování pocitu jedinečnosti u dítěte)

6.3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

Účelem snah v této oblasti je podporovat dítě pozitivním utváření vztahů dítěte k vrstevníkovi, k dospělému a posilovat, kultivovat a zajišťovat komunikaci a veškerý kontakt na co nejvyšší úrovni a především zajistit pohodu v rámci obousměrných vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému, pravidla v chování k druhému
- osvojení si základních zkušeností, poznatků, schopností a dovedností, které jsou podstatné pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým osobám
- zdokonalování a posilování pozitivního sociálního vztahu dítěte k druhým
- umět vnímat potřeby jiné osoby, půjčování hraček, dělení se o dobroty
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem ve všech oblastech vztahů
- tvorba prosociálních postojů (rozvoj citlivosti, ohleduplnosti tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních, schopnosti vést rozhovor v rámci pozitivní komunikace
- rozvoj kooperativních dovedností (umět spolupracovat s druhými lidmi)
- vést dítě k ochraně osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (obezřetnost, schopnost zachovat tajemství v oblasti soukromí)

Vzdělávací nabídka

- osvojování pravidel chování k druhým lidem a jejich užívání v rámci vzájemného soužití v MŠ, doma, na veřejnosti, a to formou sociálních her, etud
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým (rozhovory, povídání, rovněž v rámci hry)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému (komunitní kruh)
- dodržování pravidel při hrách, osvojování chování k druhým v rámci her v kolektivu,
- hraní rolí při hrách, dramatizace,
- hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
- činnosti ve dvojicích, ve skupinkách (spolupráce)
- aktivity podporující vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, úcta ke stáří – setkávání se seniory)
- aktivity spojené s pozorováním vztahů v sociální skupině – v rodině (funkce rodiny, členové rodiny, vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi, dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- hry a činnosti k vytváření pozitivních vztahů mezi dětmi (využití pozitivních citů – radost, úsměv, obdiv)
- modelové situace k řešení sporů, pochopení problému – rozuzlení
- hry a situace, které děti naučí i obezřetnosti a schopnosti chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- překonávání studu a obavy z komunikace hrami a činnostmi, kde dítě získává pozitivní pocity z komunikace s vrstevníky

6.4. Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v této oblasti je uvést dítě do společnosti ostatních osob, naučit ho vnímat a užívat pravidla soužití, přiblížit mu hodnoty materiální, ale také duchovní a tradiční postoje. Rozvíjet jeho potřeby seberealizovat se v kulturní oblasti a oblasti umění. Zajistit osvojení návyků i postojů s cílem umožnit dítěti aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- porozumění základním projevům neverbální komunikace
- naučit se vnímat pocity, prožitky a chování druhých, naučit se je chápat
- chovat se a jednat na základě vlastních pocitů a potřeb ale také s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti (být tolerantní)
- sžít se životem ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy, umět reagovat na změny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich, řídit se jimi, vnímat autoritu)
- podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se na aktivitách),
- vytvářet schopnosti přináležet ke společenství jiných osob (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije • vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (schopnost stavět se pozitivně k osobám odlišného vyznání, jiného smýšlení, bez předsudků)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevoval
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- umět rozlišit, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Vzdělávací nabídka

- běžné každodenní setkávání a pozitivními vzory vztahů a chování

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- zajištění vhodného prostředí pro adaptaci dítěte na skupinu, kolektiv, školu (činnosti a aktivity spojené s pozitivním prožitkem, vnímat osvojování základních pravidel jednání, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu)
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě (domluva)
- přípravy a realizace společenských zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic, obecní akce, sportovní akce, kulturní programy)
- činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, podněcující tvořivost a kreativitu
- realizace her zaměřených na poznávání a rozlišování různých společenských rolí- dítě, rodič, učitelka, herní role, profesní role
- hry a praktické činnosti uvádějící do světa lidí, života a práce (praktické ukázky z okolí, řemesla, povolání, pracovní činnosti a předměty, praktická manipulace, jednoduché pracovní úkony)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost)
- společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty)
- setkávání s literárním, slovesným, dramatickým uměním mimo mateřskou školu (návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- aktivity přibližující a umožňující poznat rozmanitost kultur

6.5. Dítě a svět (oblast environmentální)

Záměrem vzdělávání v oblasti Dítě a svět je založit u dítěte představy o okolním životě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit u dítěte základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování dítěte s místem, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- orientovat se bezpečně v známém prostředí i v životě tohoto prostředí (učit orientaci v blízkém okolí, doma, v MŠ, v obci)

- osvojování každodenních běžných činností a zvládat požadavky kladené na dítě včetně jednoduchých praktických situací, které se doma a v MŠ opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, v jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (uvědomování si nebezpečí, mít ponětí o základních možnostech ochrany před nebezpečím)
- poznávání jiných kultur (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi)
- vnímání řádu světa, jeho fungování, vnímání rozmanitosti, pestrosti světa – přírody, světa lidí,
- chápání kladného i záporného vlivu lidské činnosti na svět, na přírodu (vnímání vlivů, které zdraví okolního prostředí podporují a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádku a škod)
- osvojování si vědomostí a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí – spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně před nebezpečnými vlivy
- osvojování si elementárních poznatků o okolním prostředí, které je dítěti blízké, smysluplné, přínosné, zajímavé, pochopitelné a využitelné pro další učení a život
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách – pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, nakládat vhodným
- způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu, v okolí, živé tvory)
- porozumět změnám v běhu světa, jeho vývoji, pohybu, proměnám, a že s těmito změnami musíme v životě počítat)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, s lidmi, společností s planetou Zemi
- vnímat a uvědomovat si význam životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- Vzdělávací nabídka
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) • praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte
- k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (hry s ekologickým zaměřením)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

7. USPOŘÁDÁNÍ TÉMAT

OBEJVUJEME SVĚT

1. Objevujeme svět nových přátelství
2. Objevujeme barvy a nálady podzimu
3. Objevujeme svět vánoční pohody a bílého království
4. Objevujeme svět probouzející se přírody
5. Objevujeme svět lásky a přátelství

7.1. INTEGROVANÝ BLOK – ZÁŘÍ–ŘÍJEN

OBJEVUJEME SVĚT NOVÝCH PŘÁTELSTVÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

Podporovat v utváření vztahů k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci.

Oblasti integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Vzdělávací obsah:

- Přivítání po prázdninách, přivítání nových dětí, seznámení se jmény, značkami, volná adaptace na prostředí třídy, vybavení. Utváření povědomí o časových pojmech v rámci pobytu v MŠ ve spojení s činnostmi, které v této době konáme, upevňování smluvených pravidel společného soužití.
- Znat jména učitelů a pomocných pracovníků MŠ (uklízečka, kuchařka). Jejich význam v mateřské škole. Rozvíjet a navazovat vztahy mezi novými lidmi. Učit se žít ve společnosti nových lidí. Rozvoj základních návyků a dovedností dítěte (poslouchat, neskákat do řeči, umět mlčet, mluvit srozumitelně a přiměřeně hlasitě, používat prosím, děkuji, dobrý den, neshledanou. Udržet oční kontakt. Rozvoj komunikativních dovedností, rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (porozumění, poslech, reprodukce).
- Charakterizování změn v přírodě se změnou počasí, ročních dob, popis aktuálního počasí. Mít povědomí o dnech v týdnu, měsících a ročním období.
- Vytvářet kladný vztah k místu, ve kterém žijí. Seznámit se s obcí a její občanskou vybaveností. Seznámit se s kulturní historií. Při procházkách po okolí jej poznávat a seznamovat se s nimi. Dbát na bezpečnost při vycházkách.
- Význam cvičení pro naše zdraví jako základ zdravého stylu. Dýchání držení těla, relaxační a uvolňovací cviky.

Spolupráce s rodiči: Informační schůzka s novými rodiči, seznámení s ŠVP a způsobem různé komunikace mezi školkou a rodiči. Informace k povinnému předškolnímu vzdělávání, omlouvání dětí. Adaptační program dle potřeby dětí a rodičů.

Společné akce: Mámo, táto pojď si hrát.

Návrh dílčích témat: **VZÁJEMNĚ SE POZNÁVÁME
VELCÍ LIDÉ KOLEM NÁS
MÍSTO KDE ŽIJÍ**

7.2. INTEGROVANÝ BLOK – ŘÍJEN–LISTOPAD

OBEJEVUJEME BARVY A NÁLADY PODZIMU

Charakteristika integrovaného bloku:

Při pozorování přírody a na základě vlastních zkušeností umět charakterizovat změny v přírodě v souvislosti s ročním obdobím. Co všechno nám podzim přináší?

Oblasti integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Vzdělávací obsah

- Znaky podzimu, co se děje s přírodou – rostlinami na podzim, podzim v lese a na poli – sklizeň, lidská práce, počasí na podzim – znaky podzimního počasí, naše země.
- Výroba draků a jejich vypuštění.
- Práce na zahradě a na poli, druhy ovoce a zeleniny, význam pro zdraví člověka, práce na zahradě a na poli, sklizeň, uchovávání ovoce a zeleniny na zimu, stromy listnaté a jehličnaté.
- Znaky podzimu – vývoj, pohyb, změny, příprava přírody na zimu, význam životního prostředí a jeho ochrana – ekologická výchova – třídění.
- Oblékání v souvislosti s ročním obdobím a počasím. Moje tělo – moje zdraví – zdravý životní styl. Význam pohybu pro člověka. Uvědomit si vlastní tělo a jeho části. A jeho orgány a jejich práci. Bolest a nebezpečí a úrazy a jak se chránit. Otuzování. Osobní zóna a její narušení.
- Co ze mě dělá člověka – magický svět smyslů, chuť, sluch, hmat, čich, zrak. Umění řídit své chování vůli – zlost vcítění se, radost a vyjadřovat je.
- Námětový den – Broučkové

Spolupráce s rodiči: Setkávání se při společných akcích. Individuální rozhovory s rodiči.

Společné akce: Podzimní tvoření, uspávání broučků.

Návrh dílčích témat:

**KOLEM NÁS JE SVĚT BAREVNÝ
MÁME RÁDI OVOCE A ZELENINU
CO DĚLAJÍ ZVÍŘATA, PTÁCI NA PODZIM
MOJE TĚLO ZDRAVÍ**

7.3. INTEGROVANÝ BLOK – PROSINEC–ÚNOR

OBJEVUJEME SVĚT VÁNOČNÍ POHODY A BÍLÉHO KRÁLOVSTVÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

Pěstovat úctu k životu v jakékoliv formě, uplatnit vlastní poznatky o lesu a lesních zvířatech. V předvánočním čase se seznámit s vánočními tradicemi. Prohlubování mezilidských vztahů. Poznávat svět různými smysly. Seznámit se s vesmírem a jeho principy. Péče o své zdraví a tělo v souvislosti se zimou a zimními sporty. Návštěva 1 třídy a příprava a ověřování znalostí pro vstup do základní školy.

Oblasti integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Vzdělávací obsah:

- Seznámení s tradicemi sv. Mikuláše, navození sváteční atmosféry, Námětový den – Čertovský den
- Seznámení se s tradicemi vánočních svátků podílení se na vytváření Vánoční atmosféry – pečení cukroví, zdobení tříd, výroba Vánočních ozdob, zdobení stromečku, výroba dárků, dopis ježíškovi, pěstování kladných mezilidských vztahů, co je to přání? Tři králové a Nový rok. Námětový den – Andělský den.
- Charakteristické znaky zimy, počasí, zimní období – vývoj, proměny počasí – a jejich názvosloví (náledí, led, mráz, vločka...), upozornění na úrazy při hrách venku, zimní hry a sporty. Oblékání v souvislosti s ročním obdobím a počasím – ochrana zdraví. Pokusy s ledem a sněhem.
- Znat své jméno, bydliště, už se umím podepsat. Cestuji rád a vím co jezdí po silnici, kdo chodí po chodníku. Překvapení na silnici nemám rád, Dopravní značky, a proč jej musíme respektovat – dopravní výchova. Bezpečné chování.
- Místo, kde žiji – naše zeměkoule – planeta Země, vesmír.
- Přikrmování ptáků – znát jejich názvy a co mají rádi.
- Kdo ze zvířat přes zimu spí a kdo je vzhůru, kde, kdo bydlí? A jaké mají stopy.
- Výzdoba prostorů a výroba masek, seznámení s tradicemi. Karnevalový rej. Máme se rádi. Šikana. Dobré a zlé vlastnosti. Jak se chovat ke starším lidem, ke kamarádům k rodičům. Karnevalový rej.
- Magický svět smyslů, chuť, sluch, hmat, čich, zrak. Umění řídit své chování vůli – zlost vcítění se, radost a vyjadřovat je.

Návrh dílčích témat:

**U NÁS DOMA S MIKULÁŠEM
TĚŠÍME SE NA VÁNOCE
ZIMA JE TU DĚTI
BUDE ZE MĚ ŠKOLÁK
ZVÍŘATA, ZVĚŘ, PTÁCI V ZIMĚ
KARNEVALOVÝ REJ MASEK,
S LÁSKOU VALENTÝN, CO ZE MĚ DĚLÁ ČLOVĚKA**

Spolupráce s rodiči: Schůzka s rodiči předškoláků, individuální pohovory, doporučení odkladů apod. Zapojení rodičů do Vánočních příprav. Navození atmosféry.

Společné akce: Vánoční posezení s rodiči. Karneval.

7.4. INTEGROVANÝ BLOK – BŘEZEN–DUBEN

OBJEVUJEME SVĚT PROBOUZEJÍCÍ SE PŘÍRODY

Charakteristika integrovaného bloku:

Poznávání jarní přírody, vnímat jaro jako počátek nového života, význam ochrany naší přírody a celé planety. Příprava oslav jara, samostatné činnosti související s jarem, tradice Velikonoc, pálení čarodějnic.

Oblasti integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Vzdělávací obsah:

- První změny v přírodě – tání, oteplování, prodloužení dne, hlavní znaky jara, vývoj a proměny počasí. Bezpečnost při hrách na zahradě. Jaro ve městě a na vesnici. Jaro v zahrádkách. Jarní úklid, péče o životní prostředí – pečujeme o přírodu.
- První jarní květiny a kvetoucí keře – znalost jejich jmen. Rozdíl mezi květina – keř – strom. Popis rostliny. Co potřebuje rostlina k růstu. Práce na zahradě. Pokusy s růstem semen a květin.
- Návrat ptáků z teplých krajín, hnízdění ptáků, domácí zvířata a jejich mláďata, rozdíl mezi domácími zvířaty podle toho, kde žijí, jak se rodí, kde bydlí, nutnost péče o domácí zvířata. Význam domácích zvířat pro člověka. Volně žijící zvířata u vody. Exotické zvířata – zoo – chování v něm.
- Tradice zvyky, pomoc při Velikonoční výzdobě třídy. Seznámení se s pojmy s Velikonocemi.
- Bezpečnost při chůzi na vozovce, semafor, barvy a reakce na semafor, policie.
- Druhy dopravních prostředků podle způsobu pohybu a s tím související pojmy – výpravčí, pilot, letuška, řidič, kapitán, nástupiště, letiště...
- Rozlišení dopravních prostředků podle druhu – osobní, veřejná doprava, pracovní stroje a význam pro člověka.
- Seznámení se základními dopravními značkami a předpisy, bezpečné chování na silnici, ohleduplnost, pomoc starým a slepým lidem.
- Námětový den – Čarodějnice.

Návrh dílčích témat:

**KDYŽ JARO ŤUKÁ NA VRÁTKA
JARO NA ZAHRÁDCE KDE,
KDO BYDLÍ?
VELIKONOCE
DĚTI POZOR ČERVENÁ**

7.5. INTEGROVANÝ BLOK – KVĚTEN–ČERVENEC

OBJEVUJEME SVĚT LÁSKY A PŘÁTELSTVÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

Prohlubování citového vztahu ke své mamince, rodině, planetě zemi, na které žijeme, a poznávat ji. Připravovat se na loučení se školkou, s kamarády a těšení se na léto, prázdniny a letní radosti. Umět charakterizovat typické znaky léta, upevňovat poznatky o přírodě, zvířatech, cestování.

Oblasti integrovaného bloku:

Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Vzdělávací obsah:

- Když kvete láska mezi lidmi, dítě a maminka, výroba dárků pro maminku, besídka pro maminku s vystoupením, rodina a struktura rodiny, kdo patří do rodiny, pojmenování členů rodiny, vztahy v rodině (babička je maminka od...), pomoc mamince, pomoc rodičům.
- Práce rodičů a další profese, důležitost, vytváření povědomí o tom, že každá práce je důležitá. Den dětí v MŠ – všechny děti světa
- Naše obec, město, vlast, česká republika – naše symboly a krásy.
- Naše město, mš, můj dům, kde bydlím. Ostatní části zeměkoule – kontinenty – kultura, významné stavby a charakteristiky země, obyvatelé, zvířata, podnebí...
- Kdo jsem a čím chci být. Co už umím a co jsem se naučil. Co bych chtěl umět. Hurá na prázdniny – znaky léta, počasí, oblékání, sporty, prázdniny a cestování.

Návrh dílčích témat:

**MAMINKA MÁ SVÁTEK
RADOSTNÉ OSLAVY V MŠ
CESTA KOLEM SVĚTA
ČAS LÉTA A LOUČENÍ**

Spolupráce s rodiči: Schůzka s rodiči předškoláků, individuální pohovory, doporučení odkladů apod. Zapojení rodičů do Vánočních příprav. Navození atmosféry.

Společné akce: Besídka pro rodiče. Rozloučení s předškoláky – pasování na školáky.